

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, O., WEDNESDAY MORNING, MAY 7, 1941

LETO XLIV. — VOL. XLIV.

MI SMO FANTJE, PA VSI SOLDATJE...

Menda je to rekord za Zed. države, ko se je iz ene družine priglasilo pet bratov za vojaško službo Strica Sama. To so sinovi družine Harkless iz Peoria, Ill. Od leve proti desni so: Leonard 21 let, John 25, Frank 18, Weldon 24 in Burrell 31 let.

Prej ko bo ameriški vojni material dospel na bojišče v Afriko, Azijo in Evropo prej bo vojne konec, trdi Anglija

London, 6. maja. — Angleški zunanji minister Anthony Eden je dal račun poslancem o vojnem položaju in izjavil, da prej ko bo dospel ameriški vojni material na bojišče v Evropo, Azijo in Afriko, prej bo te vojne konec. K tej izjavi so se slišali medklici: "Pa tudi mi moramo storiti svoj del."

Opozicija je zahtevala pojasnila, zakaj se ni preprečilo prihoda nemških mehaniziranih čet v Libijo. Bivši minister Hore-Belisha je zahteval pojasnila, zakaj ni Anglija bombardirala Italije v času, ko je grška armada

Poslanska zbornica je porazila predlog, da bi Zed. države ne smele zaseči tuje ladje

Washington, 6. maja. — Poslanska zbornica kongresa je preprečila poskus manjšine, da bi se prepovedalo ameriški vladi zaseči inozemske ladje v ameriških pristaniščih. Glasovanje je izpadlo 161 proti 131, da sme predsednik Roosevelt vzeti v posest vsako inozemsko ladjo, ki leži v ameriških pristaniščih brez posla. Manjšina je trdila,

JUGOSLOVANI SE BORE ZDAJ V EGIPTU

Kaira, Egipt. — Na tisoče jugoslovanskih vojakov je ušlo pred okupacijo osišča v Egiptu, ko so prisegli, da ne bodo položili orožja, dokler bo še en sam Nemeč in Italijan na jugoslovanskem ozemlju. Drugi tisoči so se umaknili v gore po Jugoslaviji, odkoder dan za dnem napadajo sovražnika iz zased.

Tako poroča ameriški časnikski poročevalec Robert St. John, ki je srečno ušel iz Jugoslavije, dasi je odnesel v nogi krogi iz strojnice. Ta trdi, da je videl cele regimente jugoslovanskih vojakov, ki so se zaklanjali, da se nikdar ne podajo narkar so izginili v gore.

Zdaj vihra jugoslovanska zastava ob angleški po raznih pušćavskih taborišćih v Egiptu. Na stotine ubeglih jugoslovanskih vojakov se zopet organizirajo v polke ter se pripravljajo za boj

Hitler vidi vojno še v prihodnjem letu

Berlin. — Izjava Adolfa Hitlerja zadnje nedelje v parlamentu, da se bo vojna najbrže raztegnila še v leto 1942, temelji menda na spoznanju, da je Hitler končno uvidel, da bo pomoč Zed. držav Angliji vendar nekoliko zalegla. Nekateri so si sicer to Hitlerjevo izjavo tolmačili tako, da je ameriška in angleška propaganda, ki vpije v svet, da je treba Angliji samo še letos vzdržati, pa bo dobila vojno.

Nekateri vplivni nemški voditelji pa tolmačijo Hitlerjevo izjavo, da bo Nemčija prednjačila v oboroževanju pred vsemi drugimi državami, "da Hitler vidi možnost, da bo dobil proti sebi nove sovražnike in da se bo vojna raztegnila še v nedoglednost."

Listnica uredništva

F. P. — Glede pošiljanja pisem v naše kraje, ki so zdaj zasedeni od Italije, smo se informirali pri italijanskem konzulu, ki je rekel, da lahko pisma naslovite tako kot prej, predno je te kraje zasedla Italija, in bodo prišla na naznačeni naslov. Vsaj za sedaj je še to v veljavi. Pozdrav!

Zadušnica

V četrtek ob osmih se bo brala v cerkvi sv. Vida zadušnica za pokojno Johano Kromar ob priliki 10 letnice njene smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Ljubi svojega bližnjega...

Kampanja za pobiranje doneskov "Katoliški dobroteljski" je v teku. Zaključila se bo v nedeljo 18. maja. V četrtek večer ob sedmih se vrši v hotelu Statler "kampanjska večerja" za nabiranje; pričakuje se jih nad 1.000. Glavni govornik bo škof McFadden. V vseh farah clevelandske škofije se je priglasilo 15.000 oseb, ki bodo nabirale prispevke za Catholic Charities Corporation, ki vzdržuje 31 raznih dobroteljskih zavodov. Za letos je postavljen kvota \$240.000.00. Kdor le more, naj daruje za ta blag namen.

Senat je slišal bojevit govor za takojšno akcijo proti osišću

Kdo bo sodil?

Clevelandski mestni očetje so sprejeli predlog, ki prepevuje spomladi po 1. aprilu lastnikom hiš trositi gnoj ali gnojila, ki imajo "zoper duh." Kazen za prestopke je globa \$25.00. To je jako lepo, toda mestni očetje so pozabili dati v postavu, cigav nos bo odločeval, če je tisti gnoj ali gnojilo zoprno! Dočim ne morejo nekateri prenesti gnojnih "dišav," pa so nekaterim prijetnejše kot sam rožmarin.

Preiskava v kongresu radi dobave materiala Nemčiji iz Amerike

Washington. — Senator Gillette iz Iowe je predlagal, da kongres vpelje obširno preiskavo, ki naj dožene, zakaj in kako dobiva Nemčija razne potrebščine iz Amerike. V senatu in poslanski zbornici so predlagali resolucijo, da se postavi poseben preiskovalni odtok, obstoječi iz pet poslancev in pet senatorjev. Za stroške tega odseka se je določilo \$20.000.

Eden izmed kongresnikov trdi, da bo ta preiskava dognala, v koliko se pošilja Nemčiji blago iz Zed. držav in drugih ameriških republik preko Rusije ali po kakih drugi poti. Baje je več mednarodnih oljnih družb, ki zalagajo osišće z motornim oljem in drugimi takimi izdelki. Baje je že dokazano, da južno ameriške oljne družbe vozijo olje na Kanarske otoke, kjer olje dobiva Nemčija in Italija.

Filipinci vidijo Zed. države v vojni

Manila, Filipini. — Predsednik Filipinskega otočja, ki je pod pokroviteljstvom Zed. držav, se je izjavil te dni, da vse kaže, da bodo Zed. države zapletene v vojno. Istočasno bo tudi Filipinsko otočje avtomatično v vojni. Nadalje je rekel, da je obramba Filipinov v prvi vrsti naloga Zed. držav, toda naloga domače vlade je pa skrbeti za red in pa da narod ne bo stradal.

Pokojni John Gross

Kakor smo že poročali, je umrl John Gross, star 57 let, po domače Martinov. Doma je bil iz Gmajne pri Krki, odkoder je prišel v Cleveland pred 29 leti. Tukaj zapuščja več sorodnikov. Pogreb se bo vršil v četrtek zjutraj ob devetih v cerkev sv. Vida iz pogrebnega zavoda Frank Zakrejšak, 6016 St. Clair Ave. Naj mu bo lahka ameriška zemlja.

ODVETNIŠKA ZBORNICA PROTI ŠERIFU

Novoizvoljeni predsednik Clevelandske odvetniške zbornice, Marcellus DeVaughn, je poslal apel na vseh 1.200 članov, da pomagajo vreči iz urada šerifa O'Donnella. Šerif mora biti vržen iz urada, ker ni preganjal hazardnih igralnic.

Nekaj podobnega je bilo pričetelega leta 1938, toda ni uspelo. Predsednik Vaughn predlaga, da

Senator Pepper kliče Ameriki, naj postane bolj odločna ter naj zasede razne strateške točke kot Dakar v Afriki, Azorske in Kanarske otoke, Islandijo, Greenlandijo in Singapur.

Washington, 6. maja. — Senator Claude Pepper, demokrat iz Floride, je imel v senatu govor, kakršnega zbornica ni že dolgo slišala. Senator je v svojem bojevitom govoru pozival Zed. države, naj postanejo bolj odločne ter naj z dogovorom z Anglijo zasedejo razne važne strateške točke, kot je pristanišće Dakar v zahodni Afriki, Azorski in Kanarski otoki ob afriški obali, toda Greenlandijo in Islandijo ter Singapur na Daljnem vzhodu.

Poudarjal je, da moramo na Daljnem vzhodu zasesti take točke, da bomo s tem zaprli japonsko mornarico za njena lastna vrata. "Nekaj ameriških bombnikov in nekaj finih ameriških pilotov lahko napravi iz Tokya pravo zmes," je rekel senator.

"Ta akcija je potrebna," je govoril Pepper, "da zapremo osišću pot iz Evrope, Afrike in Azije." Senator je napadel administracijo, da si ne upa začeti z odločno akcijo ter da naj še enkrat opustimo tisto nevtralnno cincanje, pa pošljemo svoje bojne ladje, kamorkoli jim dovoli mednarodna postava. "In če jim bodo skušale zavstavi pot nemške podmornice, jih zdrobimo," je izjavil ognjeviti senator.

"Mi vsi vemo," je grmel senator, "da mali rumeni človek čaka za vrati s potegnjenim bodalom, da udari po nas tisto minuto, ko bi se mi udarili s kakim drugim sovražnikom. Zato pa predlagam, da zasedemo z Anglijo razne strateške točke, predno jih zasede osišće, ki jih ima namen zasesti samo z enim namenom in ta je, da nam bo od tam ložje skočilo za vrat."

Ruski agent prijet, ko je hotel iz U. S.

New York. — Ameriške oblasti so prijele Gaika Badalovića in ga postavile pod \$25.000 varščine. Prijet je bil, ko je hotel na parnik, namenjen v Rusijo skozi Panamski prekop. Oblasti se branijo povedati vzrok aretacije, samo toliko je znano, da je bil Badalovič kot ruski agent v tej deželi in da se topogledno ni javil ameriški oblasti, kot predpisuje postava.

Ruski agent prijet, ko je hotel iz U. S.

New York. — Ameriške oblasti so prijele Gaika Badalovića in ga postavile pod \$25.000 varščine. Prijet je bil, ko je hotel na parnik, namenjen v Rusijo skozi Panamski prekop. Oblasti se branijo povedati vzrok aretacije, samo toliko je znano, da je bil Badalovič kot ruski agent v tej deželi in da se topogledno ni javil ameriški oblasti, kot predpisuje postava.

Župan je za mestne buse

Župan Blythin bo priporočil mestni zbornici, naj bi mesto kupilo buse in z njimi tekmovalo z ulično železnico. Župan je to izjavil potem, ko so se razbila pogajanja z ulično železnico za nakup iste od strani mesta.

Pokojni Anton Žukovec

Anton Žukovec je umrl v hiši družine Louis Borštnar na 3774 E. 93. St. in ne v hiši družine Louis Godec, kot je bilo prvotno poročano.

Pokojni Peter Mukavetz

Kot smo že poročali, je umrl Peter Mukavetz, star 65 let. Doma je bil iz Črnomlja, odkoder je prišel v Cleveland pred 40 leti. V Seattle, Wash., zapuščja eno sestro. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj ob devetih v cerkev sv. Vida iz pogrebnega zavoda Frank Zakrejšak, 6016 St. Clair Ave. Naj počiva mirno v ameriški zemlji.

Tržnica prodana

Bivša mestna tržnica na 106. cesti in St. Clair Ave. je bila prodana Olen Motor Co. za \$38.000. Leta 1921 je bilo cenjeno to zemljišće na \$600.000. Tržnico je prodala Central National banka, ki je imela vknjižbo.

Boj v Mezopotamiji se še vedno nadaljuje med domačini in Angleži

Kaira, 6. maja. — Boj v Iraku se je zdaj raztegnil na več okrajev. Angleži so bombardirali iraške postojanke pri Diwanija, a domačini še vedno obstreljujejo angleški zrakoplovni pristan pri Habbaniyah, 60 milj zahodno od Bagdada.

Položaj v okolici Basra, ki leži na skrajni točki Perzijskega zaliva, je nespremenjen. Tam imaj, Angleži večje število vojakov.

Iraqiški premier Rašid Ali Al Gailani, ki je na strani Nemčije, se zanaša, da bodo prišle nemške čete na pomoč. Toda te bi morale priti ali preko francoske Sirije ali preko Turčije in Hitler za enkrat še ni pripravljen udariti ne tukaj ne tam.

Hitler obljubuje Turčiji oblast nad vso Malo Azijo, Palestino, Mezopotamijo, Arabijo in Egiptom, če se pridruži osišću. Turčija se še ni odločila kljub lepim obljubam.

Stalin je postal ruski ministrski predsednik

New York. — Iz Moskve se je slišalo po radiju, da je ruski diktator Stalin prevzel urad ministrskega predsednika. Komisar Molotov, ki je bil dozdaj premier in zunanji minister, bo obdržal samo zadnji urad, obenem bo pa Stalin ministrski podpredsednik. Stalin je obdržaval do zdaj samo urad generalnega tajnika komunistične stranke.

Velik trud zastoj

Včeraj zgodaj zjutraj so bili vlomili tatovi v Kluga trgovino na 15432 Waterloo Rd. Vlomili so zadej vrata, prišli v klet in od tam navrtali strop ter zlezli v prodajalno. Tam so pri blagajni odbili kombinacijo, toda je niso mogla odpreti. Odsli so prazni, a v blagajni je bilo \$600. Gotovo se jim je inako storilo, ko so zvedeli o tem denarju.

Pokojni Peter Mukavetz

Kot smo že poročali, je umrl Peter Mukavetz, star 65 let. Doma je bil iz Črnomlja, odkoder je prišel v Cleveland pred 40 leti. V Seattle, Wash., zapuščja eno sestro. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj ob devetih v cerkev sv. Vida iz pogrebnega zavoda Frank Zakrejšak, 6016 St. Clair Ave. Naj počiva mirno v ameriški zemlji.

Tržnica prodana

Bivša mestna tržnica na 106. cesti in St. Clair Ave. je bila prodana Olen Motor Co. za \$38.000. Leta 1921 je bilo cenjeno to zemljišće na \$600.000. Tržnico je prodala Central National banka, ki je imela vknjižbo.

Ameriška mornarica naj tako pridruži angleški, zahteva vojnega tajnika

Washington, 6. maja. — Včeraj je zahteval ameriški vojni tajnik Stimson, da se ameriška mornarica takoj pridruži angleški v boju na Atlantiku. To je prvi apel Rooseveltove administracije, da začnejo Zed. države bojno akcijo ob strani Anglije.

Stimson je urgiral, naj uporabimo mornarico, ki bo zavarovala naše morje, da bo naša municija dospela v Anglijo. Njegov govor je sledil dolgemu pogovoru pri predsedniku Rooseveltu, kjer se je razpravljalo o vojni položaju, katerega se mora za zelo kritičnega.

Mnogo let smo gradili to svojo mornarico, ki je naša največja, je govoril vojni tajnik Stimsonu narodu po radiju. "Danes ta mornarica nam zagotavlja varno za pošiljanje municije Angliji, bo nam pomagala zadržati našo domovino ohraniti ameriške svobode, kot je to vršila prej v svoji zgodovini. Naj naša mornarica pomaga zadržati našo domovino pred nadaljnim pohodom, ki ne bodo druge demokracije pripravile zadostno obrambo."

Cleveland bo začel zdaj graditi ob jezeru še eno vzporedno cesto

Župan Blythin je ukazal, da se na jezeru začne graditi ob jezeru od 55. ceste ob sedanji še eno cesto, da namen je odobril izdati za \$75.000, da se jezezo zgradi in da se tako dobi popoln celino. Župan je rekel, da ta cesta zgrajena v letih.

Cesta bo kupilo od Republic Corp. 1.000.000 kubičnih jeklenih odpadkov, s katerimi bodo zasipali jezero. Vsak bo vrglo v jezero 1.000 jeklenih jardov te tvarine. Merila dobiti od zvezne vlade, ker bo potem ta pot desna cesta št. 20, ki je zdaj po 10. cesti.

Nov grob

Češnja dopoldne ob desetih v St. Alexis bolnišnici umrl Vidmar, rojena Rupašič, stara 58 let. Doma je bila iz Gmajne pri Loškem potoku, odkoder je prišla v Ameriko pred 10 leti. Tukaj zapuščja žalujive soproga Johna, ki je doma iz Gmajne pri Loškem potoku, ki vodi restavracijo v 152. cesti. V East Canton, Ohio, zapuščja sestro Agnes Hraščak v stari domovini pa soproga Franciško Roje in brata Johana. Bila je članica družine Slovenke, št. 23 v 152. cesti in v podružnici št. 10 SZZ. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj ob 8:30 iz pogrebnega zavoda August F. Svetek, 478 E. 93. St. in ne v cerkev Marije Vnebovne v in na pokopališće sv. Pavla, da bi se mirno spočije v ameriški zemlji.

Na bolniški postelji

Mrs. Theresa Franck iz 9206 Ave. se je vlegla v bolnišnico, da bi se nahajala doma. Naj se ji, da bi se ji kmalu popopravi ljubilo zdravje.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER5117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalci: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo: celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 107 Wed., May 7, 1941

BESEDA IZ NARODA

Nežke in Antonovci

Članicam in članom društev Sv. Neže št. 139 in Sv. Antona št. 138 C. K. of O., se tem potom naznanja, da se bo vršila skupna seja vseh clevelandskih društev, ki spadajo k tej enotnosti. Ta skupna seja se bo sedaj vršila pri nas in sicer v šolski dvorani pri sv. Vidu. Pričetek ob pol osmih zvečer.

Pridite članice in člani v velikem številu. Namen te seje je, da bi se malo poživilo zanimanje za naše društveno življenje od strani članov. Seja bo bolj kratka in nato pa bo malo programa in serviralo se bo prost prigrizek. Vsak član in vsaka članica bi se morala vsaj toliko zanimati za delovanje svojega društva, da bi vsaj en večer v letu žrtvovala za društvo in prišla na sejo. Gotovo ima vsak izmed vas kakšno dobro idejo, ki bi koristila društvu in enotnosti.

Torej, če že drugače ne zahajate na sejo, pridite vsaj na to sejo in boste slišali kaj nam bodo povedali člani drugih bratskih društev, malo se bomo spoznali med seboj in po seji pa tudi malo pozabavali. Le pridite, da nas bo malo več, kot pa na naših rednih sejah. Bratski pozdrav,

Antonovec

Materam pri sv. Kristini

Na velikonočno nedeljo sem bila veselo presenečena, ko sem dobila obisk. Obiskati so me prišle č. sestre, ki poučujejo v šoli pri sv. Kristini.

V prijaznem pogovoru so mi povedale, da so zelo zaposlene z pripravljanim za proslavo na Materinski dan. Vprašala sem jih za več pojasnila in so mi povedale, da bo program sledeč: Prvi in drugi razred vpripori igro "Prvi graduantje," četrti in peti razred "Čas rožnega venca," sedmi in osmi razred slovensko šaloigro "Izgrubljena stava." Ta bo gotovo za smeh.

Največja senzacija pa bo opereta "Rozikine sanje," ki jo bodo predstavili učenci tretjega in četrtega razreda. Junakinja v tej opereti je mala Rozika, ki bo imela srečo biti sprejeta v svet izgubljenih in kraljestvu vil. Tukaj se spozna s kraljico in njenimi spremljevalkami, Skočič-moj-palec, njen varuh, prtiličkavki in velikani Pozabil. Rozika je vesela vseh teh veličastnih prigodb, toda ali lahko človeški otrok ostane v kraljestvu vil?

Odgovor temu vprašanju kakor tudi drugih boste dobili 11. maja v dvorani pri sv. Kristini na 222 cesti. Program se prične ob 7:30 zvečer in vstopnina je samo 40c. Po predstavi bo pa ples. Vsi ste prav prijazno vabljeni, da posetite ta program, ki bo na čast vseh mater.

Lucinka Terškan

Spomnimo se naših mater

Praznik, ki je posebno velikega pomena za matere, je pred nami in vem, da ga vsaka z veseljem pričakuje.

Tudi podružnica št. 10 Slovenske ženske zveze se tega dobro zaveda in zato pa ima proslavo v čast materam vsako leto. Tako bomo tudi v nedeljo 11. maja priredile kratek a zanimiv program v Slovenskem domu na Holmes Ave., pričetek ob pol osmih zvečer.

napram novozasedenem ozemlju. Najbrže vedo, da njih oblast ne bo dolgo trajala, ali pa se boje naših korenjakov. Prav nič ne verjamemo, da bi bili Italijani res tako naklonjeni našemu narodu, ker bi ne bilo naravno, kot bi ne bilo naravno, da bi se dali naši Slovenci podkupiti in preslepiti še s tako lepimi obljubami Italijanom.

Težki jarem bodo pač prenašali, kot so ga Primorci in željno pričakovali rešitve, ki more priti edino preko Atlantika od Strica Sama.

Najprej bo sprejem novih članic, ki so pristopile v tej kampanji. Sprejela jih bo naša glavna podpredsednica ga. Frances Rupert. Za tem bodo nastopile naše male deklive v narodnih nošah (boste videli kako bodo luštne fantki). Pele bodo in plesale starokrajske plesne in garantiram vam, da vam bo vsem ugajalo. Na harmoniko jih bo spremljal njih mladi učitelj Frankie Kapel.

Peli bosta tudi sestrici Krawos, ki sta zelo priljubljeni v našelbini, spremljal pa jih bo Frank Jankovich. Spomnile pa se bomo tudi naših umrlih članic s posebnim prizorom.

Po tem programu se bo pa razvila domača zabava s plesom, za katerega bo igral Jankovich orkester. Za vse to bo vstopnina samo 30 centov.

Pričakujemo velike udeležbe od strani članic kakor tudi od prijateljev in znancev. Za tako majhno vstopnino boste imeli ves večer lep užitek. S svojo udeležbo boste tudi pokazali našemu mlademu naraščanju, da se zanimate zanj in jim daste spodbudo do nadaljnjega učenja.

Obenem pa tudi vabim naše članice, da se polnoštevilno udeležite naše seje, ki se bo vršila v četrtek (8. maja). Ukreniti moramo še več stvari za našo razstavo ročnih del, ki se bo vršila 16., 17. in 18. maja tukaj v našem domu na Holmes.

Za to razstavo je veliko zanimanje in ob tudi res nekaj zanimivega. Vstopnice za k razstavi dobite pri vseh tajnicah in so v predprodaji samo 15 centov, pri vohu v dvorano pa bodo po 25 centov. Zato je pametno, če si preskrbite vstopnice že prej in tako prihranite pri vsaki deset centov. S to vstopnico pa boste lahko deležni tudi lepe nagrade, katerih bo oddanih na tej razstavi 20.

Še enkrat vabim vse ljubitelje dobre zabave, da nas obiščete v nedeljo, 11. maja, na Materinski dan in potem pa prihodnji petek, soboto in nedeljo pa pridite tudi na našo razstavo.

Frances Suesl, tajnica.

Londonska kaša

Čitam Ameriško Domovino in s posebnim zanimanjem pa prečitam uredniške članke, kateri so tudi mene zbudili in sem se pripravil, da tudi jaz nekaj napišem. Tudi meni se zdi današnja vojna nekam sumljiva in zakaj, to vam bom takoj povedal.

Če bi se Anglija v resnici hotela vojskovati, bi ne bilo tako kakor je, ampak bi bilo popolnoma drugače. Ona hoče vojsko, a ne, da bi se sama vojskovala. Vsa ta vojna kaša je skuhan v Londonu, a Angleži je nočejo jesti sami, ampak jo dajejo drugim narodom, ker zanje je menda pregrenka. Oni bi dajali vsa navodila za vojno, a vojskoval pa naj bi se zanje kdo drugi.

Anglija se mi zdi prav taka, kot je bil v naši stari domovini, tam v okolici Somobora neki možakar, ki je bil zdrav in čvrst. Vedno je rad zahajal v gostilne, a nikdar pa ga nisi videl pijanega. Bil je vedno trezen, koder je hodil. Kadar pa so se opiti rojaki spričali in celo stegli, tedaj je bil tudi on zraven, a ne v tepežu, ampak zato, da je pobiral klobuke in jih odnašal domov. Imel je toliko klobukov, da je imel vsak

teden drugega. Večjo izbiro je imel kot pa kak klobučar. Tako se je bavil le največ z pobiranjem klobukov, a tepel pa se on ni nikdar.

Prav tako je tudi z Londonom, vsaj tako se meni zdi. Vojno kašo so skuhal tam, toda jesti je ne marajo, ampak jo ponujajo drugim. Samo to rečem, da bi nam Bog obvaroval Ameriko vojne. Vedno sem upal, da se bo tudi Jugoslavija srečno izmazala in ji bodo vojne grozote prizanešene, toda zgodilo se je drugače in sedaj naši sovražniki razkopavajo, kar se je zgradilo v dobrih dvajsetih letih in komaj se je bil narod malo zedinil, že so ga razkopali. Bodimo vsaj mi Hrvat, Slovenci in Srbi tukaj v tej deželi bolj edini in Bog ne da, da bi se tudi tukaj med nami zakurilo kakšno sovraštvo, ker nikdar ne vemo, na katere vrata bomo morali potrkati. Iz medsebojnih preprirov pa ne bi imeli nobene koristi, zato pa je najboljše, da smo prijatelji med seboj in edini. Prejmite vsi srčne bratske pozdrave,

Joseph Grgat,
Madison, Ohio.

Zahvala za delo

Naj bo napisano še par vrtic v namen jugoslovenskega večera, ki bo zapisan v zgodovino zanami. To pot v tem namreč, kako smo se zanj zavzeli in pripravljali. Največ pa iz tega namena, da se da tem, ki so sodelovali priznanje, da bodo zopet ob priliki tako prijazno naklonjeni.

Res je bil to zgodovinski večer. Začel ga je clevelandski dnevnik The Press v času ko se je Jugoslavija pripravljala na vojno, vršil se je pa, ko je bila že Jugoslavija premagana od sovražnika. Vse to je pa tudi zelo pokvarilo namen in program ter ubilo v ljudeh navdušenje! Iz navdušenega stanja smo bili pahnjeni bolj v žalovanje. Videl sem mnoge moje prijatelje Srbe, ki so imeli mokre oči in skoro niso mogli izraziti besedi, ko smo se srečali.

Med tem je bilo tudi že vprašanje: "Je li mogoče računati na uspeh?" Nekateri so bili mnenja, da je najbolje, da se prireditev opusti ali preloži. Ker je pa bila že mestna dvorana najeta in odbor izbran in delo začeto, smo šli s sklepom naprej za izvršitev. Radi tega je bilo potem tudi delo odbora težje in manj uspešno.

Kdor bi torej hotel oporekati zakaj ni večjega uspeha, mora upoštevati to, kar se je med tem časom dogodilo z Jugoslavijo.

Najbolj sitno in tudi težko delo je bilo z razprodajo vstopnic in sicer iz teh le vzrokov: Bilo je 3000 vstopnic razdeljenih v 4 cene. Pri tem je bilo pa nešteto prostorov, kjer naj se te vstopnice razdele in to samo za nekaj dni. Kakšne vstopnice tu in kakšne tam... to je bilo delo. Da nismo imeli na razpolago prostore in pomoč v uradu SDZ z Mr. Gornikom in njegovim štabom, bi se to delo ne moglo v teh kratkih dneh izvršiti.

Toda, omenjeni so vzeli znotranje delo v svoje roke, drugi smo pa vozili in raznašali vstopnice in prinašali denar nazaj v urad in vse je šlo kakor po žnori. Pri tem ne smem pozabiti posebej omeniti še pridne gospodične Miss Eleanor Černe in Miss Ančka Traven in pa Mrs. Josephina Zakrajšek. Kar ni bilo mogoče obhoditi po hišah so si zamislile in vporabile telefon, prostor in telefon je dala tem na razpolago Mrs. Fabian na Glass Ave. Torej za kaj takega je le nežni ženski spol vedno najboljši. Ne smem pa pozabiti tudi bratov Mihačičev, ki sta se oba potrudila, da so se vstopnice razprodale in da je bil uspeh tak kakor

boste brali v poročilu ki ga bo izdal zapisnikar. Mr. Max Traven je bil tudi sodelžen tega poslovanja.

Za to gre zahvala mimo grede tudi organizaciji SDZ za vso naklonjenost. Kar so po uradniki, ki so usluženi vporabili časa za delo tega večera, so morali za svoje delo potem delati čezurno, za to jim tu dajemo priznanje.

To je pa sedaj šele zahvala za razpečavanje vstopnic. Program je pa obstajal iz več delov, iz posameznikov in skupin. Treba je bilo organizirati skupine, da so program izpeljale, dočim so prvi delali na tem, da je bila udeležba, so drugi to so: pevski društva in plesalci izvrševali program in za to so morali skrbeti zopet v to izvoljeni in zmožni. Med te pa pridejo v poštev še najvažnejši agitatorji, brez katerih se ne more ničesar doseči in izvršiti, to sta lokalna dnevnik in pa drugi naši časopisi, ki so v resnici pisali iz prepričanja. Naj velja vsem tem tudi od naroda priznanje.

Gotovo gre odličnim gostom in sodnikom kot sta Mr. Ivan Zorman in sodnik Lausche prvotno zahvala za sodelovanje. Tako voditeljem in voditeljicam pevskih zborov in pevovodjem, pevcem in pevnicam, kakor tudi plesalcem in godbenikom, ki so nas prav fletno zabavali, ter orkestru (Blue Danube) za glasbo. Pev. zboru Glasbena Matica, hrvatskemu društvu "Slavulj" pevskemu zboru "Njeguš" in Baragovemu dekliskemu zboru, vsem za krasne melodije, za glasbo in ples. Sodniku Lauscheju za govor, ki je bil izbran in primeren za ta zgodovinski program. Tudi za slike Mr. Andriku in za reklamo Cleveland Pressu se zahvalujemo, marsikdo še ni videl toliko slik iz Jugoslavije.

Naj ostane v nas še nadalje duh zavesti za nadaljne skupne akcije na ime Južnih Slovanov. Naj se združeni razvijamo tukaj v ameriški svobodi, kjer smo si lahko bratje in lahko Jugoslovani pod zvezdno zastavo, kar nikjer drugod na zemlji kaj takega ni mogoče, da bi se pod zastavo ene mogočne države, lahko razvijale še zastave drugih narodov. Živela Amerika! Naj živi pa tudi Jugoslavija!, če tudi ima za točasno še samo prekoratorja.

Anton Grdina,
načelnik odbora za razpečavanje vstopnic Jugoslovenskega večera.

Mladinski pevski zbor

"Kar je na srcu to je na jeziku."

Vest mi ne da miru, da ne bi malo opisala aktivnosti, oziroma zadnje prireditve zgoraj omenjenega zbora na Waterloo Rd. dne 27. aprila.

Ta koncert je bil v počast vsem živim in mrtvim materam in to je bilo nekaj krasnega.

Najprvo so nastopile majhne deklive, Florance Hribar, Betty Cerjan in Dorothy Arh, v spevoigrji "Živi in mrtvi materi." Vse tri so izvršile svoje vloge neprekosljivo in kakor razvidno bodo enkrat še izvrstne pevke in igralko.

Zatem je nastopil skupni zbor in zapeli so devet lepih pesmi. Potem so pa nastopili sole in dueti. Ne bom na široko opisovala vsakega posebej samo reči moram, da kakor razvidno vsak je hotel prekositi drugega, kar so tudi storili.

Eleanor Pavli je zapela "Tvoj angel," s svojim lepim milim glasom je očarala navzoče. Kakor tudi Alice Somrak s pesmijo "Večerno sonce," to je bil njen prvi nastop v soli. "Sijaj sijaj solncece," je pa zapela Alice Dobida, ona je pa znana kot ena najboljših moči pri zboru. "Sem slovenskih staršev sin," je pa

zapel Marion Steblaj, pokarna je kot pravega slovenskega ta, seveda kakor oče tako ona.

Za tem je pa sledil kratak zbor "Kranjski Janez v New Yorku," v tem sta nastopila die Terlep in Fritz Hribar, poznana kot dobra igralka, šila sta svoje vloge zelo poredno. Zopet je nastopil cel zbor z zapeli so nadaljnji deset pesmi vse zelo primerne za ta čas. To je režiral in vodil M. Šeme.

Skozi celo prireditev je pokazala zelo dosti zanimivih in kakor je videti imamo v tej mladino nastopati kot ena sle. S tem ste pokazali, da mladina ne sme odnehati obratno, naprej z našo pesmijo in govorico.

Ravno sedaj, ko se je vsaj še nekoliko časa. Sedaj pa postati tu središče slovenske kulture. Zatorej starši ne hajte. Pošljite svoje otroce v mladinski pevski zbor. Pošljite tiste nazaj, ki so nehali in nagovorite se naj pristopijo. Pojdimo po začrtani poti, delujmo, do zbori vzrastli do še večjega števila kakor so danes. Starši sedaj je to le vas. Nikar ne recite: "saj noče hoditi," zakaj pa diž, zato ker ve da mora, pa tukaj bo šel, samo pokazati da je otrok vaš. Enkrat pa pa hvaležen in vam bo v ponos. Ne dopustimo, da to opustilo. Bom rekla nekdo rekel, ko je bil na prireditvi na Waterloo Rd. je kaj greh, to bi bil najmočnejši zbori razšli, in mo nosili mi starši.

Ako bi imela odrasla toliko prilike kakor jo imajo otroci, naše dvorane bi bile napolnjene in dosti več zanimanja za narodne domače več sploštanja do staršev se ne bi sramovali materam. Materinski dan priredi na West Parku svoj poldnevni koncert in 25. maja pa v burghu. To bo zaključek zone. Napolnimo jim dvorane dajmo jim vzpodbude do nega razvoja. Pokažimo jim njih upoštevanje. Torej na danje.

Zahvala

Mladinski pevski zbor na terlo se tem potem najlepše hvaljuje Frank Racetu, MAYFLOWER DAIRY CO. darovano mleko ob prireditvi njega koncerta tega zboru aprila v SDD.

Nadalje se zahvali Mildred za lepo darilo enega dobroblagajno zbora. Namenjen je veste, da bi le bilo še drugih dobrotnikov. Za mladinski pevski zbor na Waterloo, Angela Siskovich, predsednik.

Tudi molj zna plesati

[Naravoslovci pripovedujejo kako ljubezljivo se vedeta. Molj in njegova samica. Molj dar se srečata. Samica se ca se postavi za glavo molja proti drugemu, samec pritisne rokami, to je s svojimi mi samico, nato pa začne rakoma oba plesati. Molj meč tri korake naprej, samica tri korake nazaj. "ona" naprej, mora pa molj. Medtem pa junaki plesajo z drugo roko, s prostimi rokami, veselo maha in iz nekaj časa ta zanimivi ples konča, ko se veseli živčavi zadnje še korajžno objame.

SATAN IN IŠKARIOT

Po nemškem izvirniku K. Mays

"Ne potrebujem vodnika." "Ne —? Vaša pot je skrajno varna! Yume vejo, da ste na potu v Almaden, čakali vas bodo. In razen tega, — saj še niste bili v Almadenu!" "Ne skrbite se zame! Po nemških potih sem že hodil in kadar sem se še srečno vrnil. Če bi naju zalotil Melton, bi se sami doživeli, kako težje uiti iz rudnika!" "Kaj sem, kar moram vedeti? Kdo pa si že sam izračunava?" "Prosil bi vas le še, da mi pove svoje votlino." "Da, tista votlina! Torej pokažite!" "Prišli bode v Almaden najod zapada. Same gladke poti bodo vstajale pred vami. Spodaj, skoraj sredi votline, leži ogromna skala, v kateri časih kedaj se je utrgala pobočja in se zavalila v rano. Na desni strani skale je prejel kedaj med skalo in skalo široka razpoka, ki pa je bila zasuta s kamenjem. Zlepo po tisti sipini, odkopljite se na vrhu pa bode te našli v votlino." "Votlina je prazna?" "Čisto prazna je. Le v strani votline je voda. Morebiti se utegne votlina koristiti —, če je vse, kar bi radi vedeli." "Da." "Pa bi vendar morali tudi vedeti, kje stane Melton?" "V njegovu stanovanju bom že našel." "Nikar ne mislite, da ga bode tako skrilo, da ga tu najbistrejše oko ne najde! Čeprav za prav ni hiša, le skrivača je, Melton si namerava poiskati kedaj zgraditi udobnejše gnezdo. Kakor ptičje gnezdo v stenah, pa ni obrnjeno na zunanost, ampak na znotraj. Od njega ga vobče ni videti, se tudi ne priti od njega od zunaj." "Vem!" sem dejal in poskušal se je. "Res veste —! Kdo vam je povedal?" "Sami! Pravili ste, da visi v votlini in da se ne da priti do njega od zunaj. Drugo sem si sam izračunal. Če se ne priti do Meltonovega skrivača od zunaj in če visi v votlini, mora viseti na tisti strani, ki je dostopna. Od severa in od juga se da priti na ploščad, ste pa tisti dve strani ne pridejo do ploščadi." Razmišljanje in sklepanje ni lahko, pa človek se mora priučiti, posebno še, če se želi življenje od pravilnega pota odkloniti." "Zakaj pa ne? Šel bom in pogledal ploščad." "Ničesar ne bode našli!" "Pač! Pogledal bom, ali ni na ploščadi kaka globoka votlina, ali je vrh votline gola skala ali morebiti svet." "Sipina je, nič druga ko sipina, ki so jo zvožili iz votline in odložili po ploščadi. Iz tiste sipine vendar ne pride izračunati, kako in kod pride v Meltonovo skrivalnico." "Recite, kakor hočete, da

gov mlajši brat ne bo. Ze zvečer sva se pripravila. Za štiri dni sva se oskrbela z živili in z zobom za konja, s svečavo in z drugimi koristnimi rečmi, ki sem jih našel na vozovih. Winnetou sem naročil, naj me pride iskat v Playerjevo votlino, če bi se čez štiri dni ne vrnil. Kajti v njej sem nameraval začeti s poizvedovanjem. Vode nisva vzela s seboj, našla bi je dovolj v votlini. Zora je žarela na vzhodnem nebu, ko sva odhajala. Pa kako sem se zavzel, ko je ob slovesu pristopil Winnetou in dejal: "Utegne se zgoditi, da bode ta moja brata potrebovala nagle konje. Mimbrenjev konj ni za ježo, ki od nje lahko zavisi življenje, ni primeren spremljevalec za Old Shatterhandovega vranca. Naj vzame mladi Mimbrenjo mojega Ilčija! Prepričan sem, da bo vrnil živega in zdravega." Kar čudil sem se. Tujuj, dečku je zaupal svojega dragocnega vranca — zljubil ga je prav kakor jaz —. In plemenit človek je bil. Dobro opremljena sva odjezdila v mlado jutro.

Pošten grešnik

Na črni tabli v univerzitetni veži je visel listek s sledečo vsebino: "Tisti, ki je v četrtletnem dopoldnem pomotoma odnesel iz zbornične dvorane držanj z upogujenim črnim držajem, naj ga blagovoli pustiti pri službi." Naslednjega dne je bilo napisano na listku pod tem: "Mogoče konec tedna, vreme se noče zboljšati."

MATERINA SKRB

Pevčeva mati se je s svojo bomo vdovsko pokojnino ubijala skozi življenje. A pritoževala se ni. Čemu bi se pritoževala? Saj je stradala za svojega sina, njen sin pa je bil na univerzi, študiral je pravo in bo nekoč doktor. To stradanje je bilo Pevčevi materi bolj v veselje kot v trpljenje. Ena skrb jo je težila: ali bo doživela, da bo njen Pavle postal doktor? Še tri dolga leta je bilo dotlej. Za fanta to seveda ni bilo mnogo, smejal se je, toda za mater sivih las so bila tri leta dolga doba. Da bi jo Bog pustil še dotlej živeti — to je bila njena edina želja. Zares, fantu naj bi se kdaj bolje godilo, kot se je njegovemu očetu. Deset let je moral očetu kot neznan pisar sedeti na davkariji, preden je bil torej, da je smel misliti na ženitev. In potem je še dvajset let sedel za zatohlimi papirji, pa zmeraj samo kot pisar, dokler mu pri tem slednjič ni zmanjkalo sape. Zares, Pavletu naj bi se boljše godilo. Z doktorskim naslovom mu bodo odprta vsa pota in vrata. Toda Pevčeva mati bi bila že zadovoljna, če bi jo Bog pustil živeti vsaj dotlej, dokler ji ne bi Pavle sporočil, da je postal doktor. Leta so minevala v stradanju, skrbeh in molitvah. In Bog ji je bil milostljiv. Z vseh strani je prihajala novica: sin je brzojavil, sosedje so prišli; da so brali v listih, in povsod so v mestecu govorili le o njenem sinu, hvalili so jo in ji čestitali. Pevčeva mati ni bila v svo-

jem dolgem, ubogem življenju še nikoli tako počehčena kakor v teh dneh. In ko je šla zraven svojega sina skozi mesto in so ljudje rekli: "Dober dan, gospod doktor," se ji je obraz kar zasvetil. A kmalu so se vtihotapile nove skrbi v njeno srce. Ali bo Pavle dobil kako službo? Toliko je bilo mladih doktorjev, pa tako malo služb! A mati je stradala dalje, da je preživljala sina, dokler bi ne dobil službe. In vsak dan je molila in prosila Boga, naj jo pusti vsaj še tako dolgo živeti, da bi bil njen sin pod streho. Če bi le vedela, da ima njen sin službo, potem bi pa zares rada mirno zaprla oči. In spet je prišla sreča v hišo: po pošti je prišel odgovor na službo. Dr. Pavle Pevec je bil poklican k sodišču in je mogel nastopiti pot za sodnika. Vse njegove želje so se spopolnile, in sanje Pevčeve matere so se resničile. Le kako je bil Bog dober! Zdjaj je mogla Pevčeva mati zares mirno zapreti oči. A ko je takole razmišljala o dobrotljivi Previdnosti, se je prizibala nova, tiha skrb: Ali pa bo njen sin pač zmeraj tako srečen? Zakaj, joj, prihajala so drobna pisemca z nežno pisavico v hišo — dekleta so stopila v njegovo življenje. Ali bo tista prava, ki jo bo vzel za ženo? Večkrat zavisi vendar vse od ženske. In čim delj je Pevčeva mati o tem razmišljala, tem večja je postajala nova skrb. Kmalu je vpletala v svoje zavhalne molitve še prošnjo, da bi ji Bog dal še dotlej živeti, dokler ne bi videla Pavletove žene. Zmeraj bolj prisrčna je bila ta prošnja, zakaj zmeraj bolj se je večala nova skrb Pevčeve matere. Leta so že hudo pritiskala na njeno vrta ramena. Toda breme skrbi se je večalo s slehernim pismom, ki je prišlo v hišo. Že ni mogla več strpeti in je prosila sina, naj ji vendar določno pove, kako in kaj. Pavle se je zasmejal, češ, saj je to sama zabava in za ženitev za zdaj niti ne misli ne! A mati se je prestrašila teh besed, zakaj, potem nemara res ne bo več doživela tega in bo morala umreti s to veliko skrbjo v duši. Prišla je huda doba. Pevčevi materi sicer ni bilo treba več stradati, njen sin ji je dajal denarja in ji prinesel marsikako lepo darilo, toda njena skrb je bila večja kot le kdaj. In njena molitev ni bila nikoli tako goreča kot sedaj. Tedaj se je pa zgodilo, da je Pavle materi naročil, naj za prihodnje nedeljo kaj prav imenitnega skuha, da bo privedel gosta v hišo. Pevčeva mati je pač nekaj slutila, ni se pa upala vprašati, saj si ni hotela svojega upanja uničiti. In zgodilo se je: Pavle je privedel svojo bodočo ženo, in mati jo je poljubila, rekoč: "Hči mojja!" Takoj je vedela in nekaj ji je reklo, da si je izbral pravo dekle. Na to nedeljo se je soba svetila ko luč. Res da je bila miza vsa nedeljska, vendar tista luč ni sevala samo s pisanih krožnikov, marveč je prihajala od treh ljudi, ki so tu skupaj sedeli, in sleherni beseda, ki so jo spregovorili, je zvenela v njenih ušesih kakor mila pesem. Dozdevalo se je, ko da sedi nekdo med njimi, ki ga ni bilo videti, ki pa je vendarle to srečno uro blagoslovil. Pevčeva mati kar ni mogla obseči vse te sreče. Bilo je preveč! In vsa zahvala se ji je zdela majhna in ničeva. Zdjaj ji pač lahko umrla. Vse se je izpolnilo Resnično, zdajle bi mogla spokojno zapreti oči. Kako je bilo življenje vendar čudovito! A seveda — tudi tako kratko. Če je poiskala stare slike in pisma, je bila njena mladost še tako blizu, blizu nje.

Pa se je grob vendar že odprl za njega. Življenje človeka le ne zaleže dosti, če se ne nadaljuje z otroki in otrok otroki. Tega dne, ko je Pevčeva mati razmišljala o življenju, se je je spet dotaknila nova skrb. Ali pa bosta Pavle in Hana imela kaj otrok? Ali se bo sinova kri pretakala dalje v novem življenju? In tudi ta skrb ni hotela iti več od nje. Kakor vse druge skrbi, se je tudi ta večala iz dneva v dan, ki so odpadali z njenega življenja. "Gospod Bog nebeški," je molila Pevčeva mati, "vse si mi dal, česar sem te prosila, a poslednje, česar te prosim, je pa vendarle največje, in zato te najbolj in najboljši goreče prosim: Daj mi vnuka!" Pevčeva mati se je zavedala, da je ta prošnja za največ v življenju, za življenje samo. Če bo umrla, ne da bi imela vnuka, bo konec njene rodovine na zemlji, bo konec tudi Pavletove krvi in vsa skrb doslej prav za prav ni imela nobenega pravega pomena. Kaj tisto majhno, da bi bil njen sin doktor! Kaj tisto, da bo sodnik, pa čeprav najvišji sodnik na sodišču! Življenje — to je prvo in poglavito! Kri je bila tisto, kar mora ostati na zemlji, in za to kri je Pevčevi materi prišla nova in največja skrb. In molila je nenehoma od jutra do noči za to božjo milost, za življenje svoje krvi v otroku svojega sina. Vsa zgarana in izmučena je ležala v postelji. Kazalec na steni je skrtal in tiktakal. Življenje uboge žene je viselo na teh udarcih nihala. Oči so bile že napol zaprte, toda ušesa so prisluškovala proti vratom. Smrt je stala v sobi. Toda minil je še en dan in še eden. Skrb je prihajala iz najglobljih globin krvi in ni dala miru materinemu srcu. Dokler se slednjič niso na stečaj odprla vrata in je Pavle prisopihal v sobo: "Mati, otrok je že!" "Otrok," je dahnila stara žena in s tem dihom je srfotala poslednja pozemska skrb iz nje. Kazalec na steni se je ustavil. Nastopil je mir. Smrt je postala življenje na tem in onem svetu. (H. Šonec)

sebe nasilneža, ki se je prevallil čez obrežni zid in izginil v morju. Ročno torbico z denarnico je nasilnež pri padcu potegnil s seboj. Lilijana je tekla, kolikor je le mogla, proti domu. Med tekom pa se je domislila, da je nasilnež sedaj v nevarnosti, da bo utonil. Njegove smrti ni hotela zakriviti, zato se je obrnila in se previdno bližala kraju nesreče. Pregledala je vse, pa o napadalcu ni bilo ne duha ne sluha. Morje je tam štiri metre globoko in strmi breg onemogoča, da bi se sam rešil. Vsa razburjena se je Lilijana podala na policijo in tam poročala o dogodku. Policijski stražniki so z Lilijano vred še enkrat vse preiskali, pa niso našli nobene sledi za napadalcem, ki je čisto gotovo z življenjem plačal svojo nasilnost. —Roparski napad na grofico. Iz Tišine v Prekmurju poročajo o drznem roparskem napadu, ki je bil izvršen na grofico Battvanjevo. Grofica živi v svojem gradu v bližini državne meje. Že dvakrat je bila doslej žrtev tatov, zdaj pa je bil izvršen nanjo razbojniški napad, pri katerem so sodelovali štirje zakrinkani zločinci. Vdrli so v prvem mraku v njene prostore ter zvezali grofico in njeno služkinjo. Nato so od grofice izsilili ključke od omare, kjer je imela shranjen denar in zlatniki. Odnegli so ji za 30.000 din. gotovine in razno zlatnino v vrednosti več tisočakov. Razbojniki so grofico tudi pretepli. Sledovi zločincev držijo čez mejo. —Iz zasede jo je s sekiro po glavi. Ko se je zvečer vračala iz delavnice svojega moža 51 letna Marija Cvelbarjeva iz Lausnika, jo je pred hlevom napadel iz zasede neki možki in jo večkrat udaril s sekiro po glavi. Napadalec je nato izginil, da ni bilo sledu za njim. Ves napad je vsekakor bil samo maščevanje nad Cvelbarjevo. Napad je bil takoj prijavljen oblastvom in je Cvelbarjeva še pred prevozom v ljubljansko bolnišnico opisala napadaleca, da je zasledovanje olajšano. Cvelbarjeva obtožuje dejanja svojega nečaka 32 letnega brezposelnega mehanika Edvarda Kotnika, s katerim sta se lansko leto sprla in ji je že takrat zagrozil, da bosta še obračunala o pravem času. —Marija Wolfova. V žerjavovi ulici v Celju je umrla 58 letna zasebnica ga. Marija Wolfova.

GIVE
LOVE THY NEIGHBOR...
BEAR YE ONE ANOTHER'S BURDENS...
CATHOLIC CHARITIES
Week of May 11th to May 18th
Every Catholic a Member

Rusko-japonska pogodba. — Na sliki vidimo japonskega zunanjega ministra Matsuoka, ko podpisuje nenapadno pogodbo med Japonsko in Rusijo, katera je bila sklenjena v Moskvi. V ozadju so od leve na desno: ruski zunanji minister Molotov, Joseph Stalin in Matsuokov tajnik.

IZ DOMOVINE

—S smrtjo plačal nasilstvo. Lilijana Udovič iz Maribora je uslužbena kot otroška vzgojiteljica pri nekem višjem uradniku "La Dalmatienne" v Šibeniku. Ko se je te dni vračala domov, se ji je približal neznanec in ji ponudil svoje spremstvo. Lilijana je spremstvo odklonila in pospešila svoje korake. Neznanec ji je sledil za petami. Ko se je cesta približala morju, se je neznanec vrgel na Lilijano. Vzgojiteljica pa se mu je postavila v brañ. Razvil se je med obema srdit boj. Enkrat je bila na površju Lilijana, takoj nato pa zopet neznanec. Med ruvanjem sta se vedno bolj bližala strmemu obrežnemu zidu. Večkrat je bil nasilnež v nevarnosti, da bo padel v morje, čez čas pa je ista nevarnost preti tudi Lilijani. Parkrat se je zdela, da bosta oba padla čez zid v morje. Končno se je Lilijani posrečilo, da je z vsemi silami odbila od

MALI OGLASI

Išče se stanovanje
Sobo s hrano, ali samo sobo, bi rad dobil Slovenec pri kaki slovenski družini. Mora biti v bližini Parker Appliance Co. Kdor ima kaj pripravnega, naj piše na Mr. Advertiser, 1280 E. 168. St., Cleveland, O.

Delo dobi
dekle za hišna opravila; nič kuhe; pranje samo za družino; dva otroka; gre tri večere domov. Pokličite Glenville 1855.

Stalno delo
Ženska srednjih let dobi stalno delo za vsa hišna dela pri majhnih družini. Ob večerih gre domov. Vprašajte na 6108 St. Clair Ave. (Wed., Fri., Mo.x)

UČITE SE ANGLEŠČINE
iz Dr. Kernovega
ANGLESKO-SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"
kateremu je znižana cena
in stane samo: **\$ 2.00**
Naročila sprejema
KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Sigrid Undset:

KRISTINA — LAVRANSOVA HČI

III—KRIZ

Rjavec je čofotaje prebredel plitvino v nekem gorskem potoku. Nebo, posuto z zvezdami, se je razširilo — skalnate kope so se v daljavi rezale v nočno temo in veter je z drugačnim glasom pel v tem svobodnejšem prostranstvu. Deček je izpustil povodce, da bi šel konj kar po svoje, in mrmraje ponavljal vse, kar mu je prišlo na misel iz slavospeva: "Jesus Redemptor omnium — Tu lumen et splendor patris —" vmes pa je semtertja zašepetal kak Kyrie eleison. Zdaj je jahal malodane v južni smeri, to je lahko ugenil po zvezdah, vendar je hotel zaupati samo konju in mu pustiti njegovo voljo, drugače si ni upal. Zdaj je jezdil čez škrlti, na katerih se je blede lesketal jelenji mah. Rjavec je za trenotek postal, zaprhal ter začel oprezovati v noč. Lavrans je videl, da se nebo na vzhodu svetlika. Ondi so vzhajali srebrno obrobljeni oblaki. Konj jo je ubral dalje, zdaj natančno v smeri vzhajajočega meseca. Eno uro nekako je še moralo biti do polnoči, kolikor je deček vedel.

Ko se je mesec ves svetel prikazal izza daljnih gora in tako jasno zasijal, da se je zalesketal mladi sneg na višavah ter so belo zablestele raztrgane megle, ki so se vlačile po soteskah in tokavah, je Lavrans znova spoznal pokrajino. Bil je zdaj na planoti pod Sinjimi gorami.

Kmalu zatem je našel stezo, ki je vodila v dolino. In tri ure kesneje je rjavec šepaje prišel na haugensko dvorišče, razsvetljeno od meseca.

Ko je Erlend odprl vrata, je deček nezavesten omahnil čez prag.

Čez nekaj časa se je Lavrans prebudil v postelji med umazaniami, smrdečimi kožami. Smolnica, zatakajena tik zraven v razpoko v gredi, je dajala nekaj svetlobe. Oče se je sklanjal nadenj ter mu močil obraz; bil je le napol oblečen in deček je v nemirni svetlobi opazil, da ima čisto sive lase.

"Mati —" je rekel mali Lavrans in pogledal kvišku.

Erlend se je obrnil stran, da mu sin ni mogel videti v obraz. "No," je rekel čez nekaj časa skoraj neslišno. "Ali je mati — ali je morda — ali je mati — bolna?"

"Takoj morate domov, oče, in jo osvoboditi — strašnih stvari so jo obtožili — Ulfa, njo in moje brate so zaprli, oče!"

Erlend je potipal dečka po vročem licu in roki; vročica ga je spet huje kuhala: "Kaj praviš?" Toda Lavrans je sedel in mu začel še dokaj skladno praviti, kaj se je prejšnji dan doma pripetilo. Molče ga je oče poslušal, ko pa je deček že ne-

kaj časa pripovedoval, se je začel napravljeni; obul si je škornje in pritrtil ostroge. Nato je prinesel Lavransu mleka in malo prigrizka.

"A sam ne moreš ostati tukaj v hiši, dečko — preden bom odjahal v dolino, te moram spraviti do Aslauga."

"Oče —" Lavrans se je oklenil njegove roke, "ne — z vami pojdem domov —"

"Saj si vendar bolan, sinko moj," je rekel Erlend, in deček se ni mogel spomniti, da bi bil že kdaj slišal toliko nežnosti v očetovem glasu.

"Ne, oče — domov k materi pojdem z vami — domov k materi pojdem —," zdaj je jokal kot dete.

"Toda rjavec vendar šepa, Lavrans —" Erlend je vzel sina v naročje, utešiti pa otroka ni mogel. "In tako utrujen si — No, no," je rekel nazadnje, "Čad bo nemara obadva nesel —"

"Ne pozabi," je rekel, ko je pripeljal Kastilca iz hleva, postavil namesto njega rjavca noter in mu dal zobanja, "da bo moral nekdo odjahati semkaj in poskrbeti za tvojega konja — in tudi za moje reči —"

"Ali ostanete zdaj doma, oče?" je veselo vprašal Lavrans.

Erlend je gledal predse.

"Ne vem — ampak vse se mi tako dozdeva, kakor da nikdar več ne pridem semkaj."

"Ali se ne mislite boljše oborožiti, oče?" je spet pobaral dečko, kajti Erlend je razen meča vzel samo precej lahko in majhno sekirko ter hotel oditi iz izbe. "Ali tudi ščita ne vzamete s seboj?" Erlend je pregledal svoj ščit.

Volovska koža na njem je imela toliko prask in rež, da rdečega leva na belem polju skoraj videti ni bilo več. Zato ga je odložil in spet pokrnil z odejo.

"Dovolj sem oborožen, da preženem tolpo kmetov s svojega dvora," je rekel. Šel je ven, zapahnil hišna vrata, zajahal konja in pomagal dečku, da se mu je usedel za hrbet.

Nebo se je vedno bolj oblačilo; ko sta bila že nekoliko bolj spodaj na pobočju, kjer je bila sumna čisto gosta, sta jezdila v temi. Erlend je opazil, da je sin tako truden, da se komaj drži za sedlo. Zato je posadil Lavransa predse na konja in ga vzel v naročje. Mlada, plavolasa deška glava se mu je naslonila na prsi — Lavrans je bil izmed vseh otrok najbolj podoben materi.

Erlend ga je poljubil na teme, ko mu je popravljal oglavnico.

"Ali je bila mati hudo žalostna, ko je poletel umrl otrok?" je ob neki priliki vprašal čisto tiho. Lavrans je odgovoril: "Jokala ni, potem ko je bil mrtev. Pač pa je vsako noč hodila na pokopališče — Gauta in Naakke sta ji vselej sledila, kadar je odšla, nista si je pa upala ogovoriti, tudi si nista upala materi pokazati, da jo stražita —"

Čez nekaj časa je rekel Erlend:

"Jokala ni — Spominjam se tistega časa, ko je bila tvoja mati še mlada, tedaj je tako lahko jokala, kot kaplja rosa z vrh ob potoku. Tako pohlevna in mehka je bila Kristina, če je bila pri ljudeh, o katerih je mislila, da jo imajo radi. Kesneje je morala postati trša — in večinol sem bil seveda sam tega kriv —"

"Gunhild in Frida sta videli," je pripovedoval Lavrans, "da je mati ves čas, dokler je naš najmlajši brat živel, vedno jokala, kadar je mislila, da je nihče ne

vidi."

"Bog se me usmili," je tiho rekel Erlend. "Nespametno sem ravnal."

Jezdila sta po dnu doline in veter jima je pihal v hrbet. Erlend je dečka skrbno zavil v svoj plašč. Lavrans je že napol dremal — čutil je, da se očeta drži vonj siromašnih ljudi. In živo se je spomnil iz svoje rane mladosti, ko so bili še na Husabyju, kako je oče vsako soboto prišel iz kopalnice in imel tedaj vselej dolge kroglje v roki. Tako prijetno sta dišali in ta čudoviti, sladki vonj se je vso nedeljo držal njegove obleke in njegovih dlani.

Erlend je enakomerno in naglo jezdil dalje. Tu spodaj na dnu doline je bilo čisto tema. Ne da bi mislil na to, je vendar vedel, kje je — poznal je menjajoči se zvok v šumenju reke, ali se voda enakomerno vali dalje ali drvi čez skalnate pragove. Pot je vodila čez kleči, ob katerih so se pod konjskimi kopiti kresale iskre. Varno in lagodno je stopala žival med debelimi borovimi koreninami, kjer je šla pot skozi gosto šumo; pritrjeno je šumelo in klokotalo pod kopiti na vlažnih lokah, prepreženih z drobnimi potočki. Ko se bo zdanilo, bo doma — ravno o pravem času —

Nekaj časa je neprestano mislil na tisto davno mesečno zimsko noč, ko se je peljal na saneh skozi to dolino — za njim je sedel Bjorn Gunnarsson ter držal v naročju mrtvo žensko. Toda spomin je bil blede in daljen, daljno in neresnično je bilo vse, kar je pripovedoval otrok — vse, kar se je baje pripetilo tam doli, z bedastimi govoricami o Kristini vred — Kakor bi mu vse to ne hotelo iti v glavo. Samo da pride domov, potem bo pač še zmeraj utegnil premisliti, kaj je storiti. Ena sama resničnost je bila: napol pričakovanje in strah — kmalu bo stopil pred Kristino.

Kako jo je čakal in čakal. In nikdar ni dvomil, da bo nazadnje vendarle prišla. Dokler ni zvedel, kakšno ime je bila dala otroku —

Ob zgodnjem jutrnjem svitu so ljudje, ki so bili pri rani maši enega izmed hamarskih duhovnikov, prihajali iz cerkve. Prvi, ki so stopili ven, so videli, kako Erlend Nikulausson jezdil mimo proti svojem dvoru, in so to povedali drugim. Nastalo je nekoliko razburjenja in veliko govorjenja; ljudje so odšli po bregu navzdol in se v gručah ustavili na kraju, kjer se je od glavne ceste odcepila pot na Jorundgaard.

Erlend je prihajal na dvorišče, ravno ko je od zore blede srp meseca zahajal med robom oblakov in gorskimi grebeni. Pred oskrbnikovo hišo je stalo več ljudi — Jartrudini sorodniki in njeni prijatelji, ki so bili to noč pri njej. In ko se je konjski peket oglasil na dvorišču, so prišli venkaj tudi možje, ki so stražili v izbi pod gornjico.

Erlend je ustavil konja. Pogledal je preko kmetov ter glasno in porogljivo zaklical:

"Ali je gostija tu na mojem dvoru — o kateri nič ne vem — ali čemu ste se že na vse zgodaj zbrali tukaj, ljudje božji?"

Od vseh strani so leteli vanj jezni in mrki pogledi. Erlend je sedel pokonci in vitek na visokomogem žrebcu. Žival je imela poprej na kratko prerezano grivo, ki pa je bila zdaj zmršena in neostrižena, konj je bil tudi sicer zanemarjen in je imel sivo dlako na glavi, toda v očeh se mu je nemirno iskriilo, topotal je in se nemirno vrtel, strigel z ušesi in stresal z malo, drobno glavo, da so mu kosmi pene škropili prsi in pleča, pa tudi jezdeca samega. Uzde so bile nekaj rdeče in sedlo pomlajši brat živel, vedno jokala, kadar je mislila, da je nihče ne

mož sam je bil oblečen malone kot berač; lasje, ki so mu silili izpod preproste volnene čepice, so bili sivkasto beli, blede, razorani obraz, iz katerega je štrlel velik nos, je bil porasel s sivimi kocinami. Toda sedel je ravno na konju in se prevzetno smehljal kmetom; kljub vsemu je bil videti mlad in imeniten gospod — in mrinja se je besno zaganjala proti temu tujcu, ki je visoko in vzravnano nosil svojo glavo — kljub vsej bridlosti, sramoti in žalosti, ki jo je bil prizadejal tistim, katere je ljudstvo iz doline imelo za svoje največje veljake.

Vendar je kmet, ki je Erlendu prvi odgovoril, pametno de-

jal: "Vidim, da si našel svojega sina, Erlend — zato menda že veš, da se tukaj nismo zbrali h gostiji — in čudno je, da se ti s tako stvarjo ljubi zbijati šale."

Erlend se je ozrl na še vedno spečega otroka — glas se mu je omečil:

"Deček je bolan, saj vendar vidite. Novice, ki mi jih je prinesel iz doline, so se mi zdele tako neverjetne, da sem skoroda mislil, da se mu blede od vročice —"

"Vse že ne drži, kot vidim —" Erlend je z nagubanim čelom pogledal proti hlevskim vratom; Ulf Haldorsson je z

več drugimi možmi, med njimi je bil eden njegovih svakov, ravnokar pripeljal na dvorišče nekaj konj.

Ulf je spustil svojo žival in hitro stopil k Erlendu:

"Ali si vendar prišel, Erlend — tudi deček je tukaj — zahvaljen Bog in Devica Marija. Njegova mati nič ne ve, da je odšel. Pravkar smo hoteli za-jahati konje, da bi ga šli iskat — škof me je na mojo besedo izpustil, ko je slišal, da je ot-

rok sam odjezdil v Vaags, kako je z Lavransom?" je vprašal boječe.

"Hvala Bogu, da ste našli čka," je jokaje rekla Jartrudini, ki je prišla na dvorišče.

"Ali si tudi tukaj, Jartrudini?" je rekel Erlend. "Prvo, kar rim, bo to, da poženem tvojo svojat z dvora. To tuljo bomo najpoprej spravili s poti, potem pa bodo delati pokoro vsi po vrsti. Trosili laži o moji ženi —"

NAZNANILO IN ZAHVALA

Tužnega srca naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znanec žalostno vest, da je previdna s tolažili svete vere po mučni boleznici za vedno preminula naša nadvse ljubljena soproga, mati in stara mati

Ana Krašoc
rojena MIKLIČ

Blagopokojna je bila rojena 15. oktobra, leta 1878 v vasi Malo Mlačevo pri Grosupljem na Dolenjskem. Preminula je 17. marca ob 11:30 uri zvečer ter bila pokopana iz hiše žalosti po opravljeni zadušnici v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. in na sv. Pavla pokopališče dne 22. marca ob 10:30 uri dopoldne.

Pokojna je bila članica Oltarnega društva fare Marije Vnebovzete na Holmes Ave., članica društva Carniola Hive, No. 493 T. M., članica samostojnega društva Srca Marije (stare), članica Slovenske ženske zveze, št. 10.

Tukaj zapušča poleg globoko žalujočega soproga, štirih sinov in hčere v Clevelandu, sestro Mary, poročeno Zupančič v Pueblo, Colo., brata Jožeta in Martina Miklič ter v stari domovini sestro Ivanc, poročeno Krašovec, nečakinjo Jožefo Krašovec, tukaj zeta, snaha, vnuke in več bližnjih sorodnikov.

V globoki hvalečnosti se želimo najlepše zahvaliti vsem onim, ki so polžili vence ob krsti naše blagopokojne soproge in matere ter onim, ki so darovali za svete maše, katere se bodo brale v mirni pokoj blage duše, kakor tudi onim, ki so dali svoje avtomobile za prevoz spremljevalcev na pokopališče brezplačno na razpolago.

Iskrena hvala monsignorju Vitus Hriharju, Rev. Joseph Česlenuku in Rev. Francis Baragi za tolažilne obiske med boleznijo, podelitev svetih zakramentov za umirajočo, opravljeno zadušnico, zadušne molitve ob krsti ter cerkvene pogrebne obrede.

Najlepšo zahvalo naj prejmejo Frances Susel Cadets, Slovenske ženske zveze, podružnica št. 10 za častno stražo ob krsti blagopokojne, kakor tudi za častno spremstvo ob krsti v cerkev in na pokopališče.

Najlepšo zahvalo naj prejmejo članice Oltarnega društva Marije Vnebovzete, članice Slovenske ženske zveze, članice samostojnega društva Srca Marije (stare) in članice Carniola Hive, No. 493 T. M. za opravljene zadušne molitve ob krsti blagopokojne soproge.

Iskrena hvala dobrim sosedom, sorodnikom in prijateljem, ki so nam stali ob strani v tolažbi in pomoči ob času, ko je pokojna ležala na bolniški postelji in pozneje na mrtvaškem odru. Hvala vsem onim, ki so pokojno med boleznijo obiskovali ter jo v mukah in trpljenju tolažili.

Iskrena hvala pogrebnemu zavodu August F. Svetek in Mrs. Mary Svetek za veliko naklonjenost ob času smrti, vsestransko najboljšo postrežbo in lepo urejen pogreb. Prepričani smo, da nikdo ne more dati v sočustvu boljše postrežbe v poslugi in ceni kot to stori August F. Svetekov pogrebni zavod.

Najlepšo zahvalo naj prejmejo vsi oni, ki so prišli blagopokojno kropiti, so pri nji čuli, nas tolažili kakor tudi oni, ki so spremljali na pokopališče k večnemu počitku. Hvala vsem za vse, kar so nam ali blagopokojni dobrega storili.

Ljubljena soproga in nezabna in dobra mati. S krvavečim srcem in žgočo solzo na očesu smo Te izročili materi zemlji v naročje, da se izpodbiješ v blagodejnem snu večnega počitka. Tesno nam je pri srcu, ko stopamo okrog svežega kupa zemlje—Tvoje groba v mili prošnji k Vsemogočnemu: Daj naši soprogi in materi mirni počitek v tuji grudi od svidenja nad zvezdami.

Zalujoči ostali:

PAVEL KRAŠOC, soproga.
PAUL JR., JACK J., EDWARD W. in FRANK F., sinovi.
MARY, poročena SASO, hčer; FRANK SASO, zet.
MARY KRAŠOC, snaha.
MARION J., FRANK P. SASO in MARY-ANN KRAŠOC, vnuki
Cleveland, O., 7. majev 1941.

MY DEAR! WHY DO MY ROASTS ALWAYS SHRINK SO MUCH?

You save all the flavor and juices when you cook with a General Electric Range. Its "Flavor-Saver" Oven seals-in moisture and taste. Come in and see how it's done! See the Deep Well Thrift Cooker that steams-in the natural goodness of vegetables and meats. See the famous Broiler that gives you savory, sizzling steaks with a "charcoallike" broil. See the many other advanced features of this clean, cool, fast, low-cost way to cook.

\$104.95 in več

I HAD THE SAME TROUBLE BEFORE I GOT MY GENERAL ELECTRIC RANGE WITH ITS "FLAVOR-SAVER" OVEN!

COME IN AND SEE THE NEW GENERAL ELECTRIC RANGE

Vi lahko kupite General Electric kuhinjsko peč za **\$104.95** in več

DAMO NA LAHKA MESEČNA ODPLAČILA

Anton Dolgan
15617 Waterloo Rd.
Naš telefon je IVanhoe 1299
Odprto ob večerah

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave. HENDERSON 0628

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA
1126 E. 61st St.
6122 St. Clair Ave.
HE 2730.

FLOWERS FOR MOTHER'S DAY
CVETLICE ZA MATERINSKI DAN

Member of T. D. S.—We Telegraph Flowers Everywhere
se priporoča

JIMMIE SLAPNIK, JR.
6620 St. Clair Avenue
HENDERSON 8824